

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 39. Ad plenam conversionem magni peccatoris magna requiritur
Dei gratia & misericordia, precibus magnis ordinariè impetranda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

ac sæpè flagellat. Atqui cruciatus hoc est. Verùm huiusmodi cruciatus salutem ei affert. Eandem igitur erga eos qui peccant rationem tene: vinculis eum, qui facinus inprudens admisit, coercere, usque dum Deum ipse sibi propitium reddiderit. . . . arctioribus divinæ iræ vinculis constringe. Si vincula ipse iniecero, Deus non jam vinciet: sin autem in vinculis eum non tenuero, eiusmodi eum vincula manent, quæ frangi nullo modo queant, &c. Vide suprâ n. 74.

570 Obijcit 2°. Hennequiers in *Tract. Theologico*, quo demonstratur, &c. ad plenam conversionem peccatoris, quàmlibet inveterati, consuetudinarii, &c. tria solum requiruntur, amor Dei super omnia, inde natus dolor de peccatis in Deum commissis, atque ex utroque derivatum propositum firmum & efficax non peccandi de cætero. Ergo si primum facile fit, facile est secundum & tertium. Sed primum dicto peccatori facile est. Ut enim August. scim. 59. de temp. in reliquis operibus bonis potest interdum aliquis qualencumque excusationem præstendere. . . . Numquid potest dicere, non possum diligere? Et alibi: Quomodo est grave, cum sit dilectionis mandatum? O suave nimis & dulcissimum mandatum! exclamat S. Thomas à Villanova.

Respondeo negando subsumptum. Tamen enim amare Deum super omnia, amore pleno & efficaci, absolute & per se facile fit, jucundum, & suave habenti habitum charitatis; per accidens difficile est, respectivè ad dictum peccatorem, ob impedimentum mundanæ cupiditatis, quâ fortissimè & tenacissimè fascinator, & alligatur. Et quia amor ille non est ipsi possibilis nisi ex dono Dei, qui illud ipsi facile concedere non vult. Ob rationes §. 3. & c. 37. §. 5. deductas.

571 Obijcit 3°. amor Dei super omnia respectivè ad dictum peccatorem saltem facilis est per gratiam, ipsi semper paratam, totiesque concessam, quoties illam ut oportet imploraverit.

Respondeo negando suppositum. Tamen enim gratiam illam Deus semper parat & offerat voluntate antecedenti; eam plerumque subtrahit voluntate consequenti, ob frequentem illius abusum, post quem facile illam non restituit, sed ob rationes locis relatis enarratas vult magnis precibus, ferventibus desideriis, & laboriosis operibus implorari, prout infra ostendemus cap. 41.

572 Obijcit 4°. usque adeo peccatoris justificatio facile fit, ut in instanti fiat, juxta S. Thomam 1. 2. q. 113. a. 7.

Respondeo in tantum fieri in instanti, in quantum gratiæ sanctificantis instanti fit in instanti; sed liberum arbitrium magis peccatoris, præsertim inveterati & consuetudinarii, ad eam recipendam, secundum ordinariam divinæ gratiæ economiam, non disponitur in instanti, nec subitò. Et si quando id fiat, miraculosè fit, uti S. Thomam dicentem non semel vidimus. Nec S. Doctor id dumtaxat asserit de justificatione antonomasticè perfectâ per infusionem gratiæ & charitatis, seu sanctitatis perfectæ: verùm etiam de justificatione perfectâ, qualis communiter & ordinariè acquiritur per Pœnitentiæ Sacramentum. Vult enim S. Doctor eo modo miraculosam esse justificationem perfectam impij, quo miraculosa est sanitas perfecta hominis graviter infirmi (illâ quippe similitudine seipsum explicat); nedum verò miraculosa est hominis graviter infirmi subitanea sanitas antonomasticè perfectâ, id est sanitas excellenter robusta; verùm etiam sanitas perfectâ, qualis per ordinariam curationem communiter recuperari solet post gravem morbum; quâ scilicet æger simpliciter dicitur sanitati restitutus, tamen nondum excellenter roboratus viribus. Potèd (ut benè observat Obstratus in Apolog. doctr. de laborioso

bapt.) non eadem in omnibus peccatoribus est conversionis difficultas ac tarditas; sed eò major, vel minor esse solet, quò magis in corde radicatus & tenax est amor creaturæ prædominans, quo peccatur. Unde major esse solet in consuetudinariis, quàm in recidivis; major (cæteris paribus) in frequentibus, quàm in semel lapsis dumtaxat. Cæteris (inquam) paribus: quia semel lapsus ex certa malitia, difficiliter convertitur, quàm plurius semel lapsus ex ignorantia, vel infirmitate (ut pote gravius, diuturnius, & periculosius lapsus, juxta S. Thomam 1. 2. q. 87. a. 4.) semel etiam lapsus in peccatum maximè tenax, præsertim luxuriæ, difficiliter convertitur, quàm bis aut ter lapsus in alio genere non viscoso. Quia, ut S. Doctor ait q. 73. a. 5. ad 2. peccatum luxuriæ est maxime adhaerentis, & difficile ab eo homo potest eripi.

CAPUT XXXIX.

Ad plenam conversionem magni peccatoris magna requiritur Dei gratia & misericordia, precibus magnis ordinariè impetranda.

Non sine magna ratione Petrus Soto lect. 17. §71 conquiratur, pœnitentiæ donum non satis estimari à plerisque Christianorum, in pœnitentiæ negotio reverà sic se gerentibus, quali minimo negotio vera ageretur pœnitentiæ, post commissa crimina. Quod quidem accidit ex mollitiæ & ignavia novissimorum horum temporum; sed cui magnum fomitem (inquit in addit. ad §. p. Methodi Confess. tit. de Confess.) subministrant tanta, tamque varia & diversa, quæ doceri conspiciuntur, ut vehementer timeamus à variis & peregrinis doctrinis. Aliis persuasum est animo & intentione quantumvis remissis veram agi pœnitentiæ. . . . Alii aliis pietatis & misericordiæ prætextibus statim consolari volunt, & securos reddere pœnitentes. Quibus omnibus verba hæc Cypriani respondent. . . . *Cum scriptum sit, qui vos solvet dicunt, in errorem vos mittunt, &c.*

Notet hæc Reymakers, qui in appendice suæ §74 responsionis brevis n. 252. verè & sufficienter pœnitentes censet peccatores, qui orationum constantem actum contritionis legunt, cum intentione seu voluntate eliciendi actum contritionis. Occasionem sic opinandi accipere potuit ex Methodo Confessionis loco citato, ubi sic: quicumque ex animo & devotè sequentes veritates dixerit, sciat se esse in gratia, etiam si omnia prædicta peccata admisisset.

Domine Jesu Christe, sic vel sic contra tuam infinitam bonitatem peccavi. Quod mihi impunitis duplitem: ratione ejus pœnitentiæ ago, quia te offendi, qui totus es venerandus & colendus, quòdque mandatum tuum transgressus sum.

Domine Jesu Christe, bonum habeo propositum, tuo juvamine intercedente, mihi in futurum præcavendi, ne recidam in peccatum, & peccatorum occasiones pro viribus evitandi.

Domine Jesu Christe, bonam habeo voluntatem, peccatorum meorum confessionem integre faciendi tempore & loco, secundum tuam & sanctæ Matris Ecclesiæ præceptum, necnon restituendi unicuique ablatum, cum facultas erit.

Sed qualiter tres illæ veritates, ex Gersono §71 sumptæ (prosequitur Soto in fine annotationis supradictæ) sint accipiendæ, hinc intellige. Primum hoc errò sciri non potest, an scilicet ex animo, eoque pleno, & devotè ex toto corde peccator dixerit; sed est nonnunquam de eo testimonium conscientiæ, quòd nos possit consolari, si illæ veraciter, si ex toto corde, plenaque voluntate

luntate dicantur; non autem solo verbo, vel cogitatione, vel velleitate quadam. Cæterum preces illas, uti & alias ejusmodi, frequenter à peccatoribus magis habitis dici, vel cogitatione, vel velleitate, quam corde toto & pleno, verissime addit Soto. Ita namque esse, nec plene conversionis donum tam facile acquiri, ut Reymakers parat, satis constat tum ex dictis n. 222. tum ex dictis cap. 27. & 28. ampliusque constabit ex dicendis, & Soto ipse ostendit in tract. de Institut. Sacerd. lect. 17.

576 Profecto non magis fieret pœnitentiæ donum, si tam facile & fere nullo negotio ordinariè comparari posset, nec in tam laboriosis & diuturnis pœnitentiæ operibus Ecclesia per duodecim sæcula pœnitentes detinuisse, priusquam eos Deo reconciliasset. Atqui diligentiſſime curandam (ait Soto lect. illa 17.) ut magis hoc donum pœnitentiæ & justificationis æstimetur. Ita enim fiet, ut & ardentius petatur, & à Domino misericordius & liberalius doneatur. Nam profectò pro nihilo, aut pro minimo ducere remissionem peccati, & gratiam pœnitendi, quantum nobis videtur, unum est eorum, quæ maxime timenda sunt Christianis, & quibus putamus maxime indignos fieri illis donis. Et propterea, sicut inter præcipua signa & conjecturas veræ pœnitentiæ & remissionis peccati (quæ nobis querenda sunt, non ex nostro iudicio, sed ex Scriptura) non minimum putamus esse, magis æstimare hoc donum, & Deo humilè de hoc gratiam esse: ita e contrario unum eorum quæ præcipue nos suspensas reddere debent, & timidos, ne non sint nobis remissa peccata, nec concessum pœnitentiæ donum, est leviter hoc donum petivisse, nec de eo humiliter ac ferventibus precibus, pœnitentiæque ac pietatis operibus impetrando valde sollicitum fuisse. Itaque timendum est populo Christiano, & rudi, ne ex facilitate remissionis peccati, ac pœnitentiæ, quam illi putant... hæc minoris quam opus est faciat, quasi quotidiana... Quæ nullam popularem opinionem putamus diligentius eximendam ab animis Christianis, quam hæc, tam minimam æstimationem, & tam parvam considerationem horum donorum Dei, in remissione peccati.

577 Penam igitur conversionem peccatoris lapsi in crimen, esse gratia divinaque misericordiæ donum, de fide est, & Scriptura docet Actor. 11. pœnitentiæ dedit eis ad vitam. 2. Timoth. 3. nequando Deus det illis pœnitentiæ. Tam magnum verò est donum istud, ut satis æstimari minime possit. Hæc Sotus loco citato ex tribus ostendit: ex magnitudine mali, unde per pœnitentiæ liberamur; ex magnitudine boni, quod à malo isto liberati consequimur; ex magna misericordiâ, quæ Deus nullo nostro merito, indignis & damnationem promeritis, ex sola gratuita misericordiâ sua illud concedit.

578 De primo (inquit) magnitudine scilicet mali, unde per pœnitentiæ liberamur, sive de gravitate peccati, non potest satis dici. Est contemptus Dei, & offensa, opere ipso atque facto abnegatio ipsius, & prælatio quadam creaturæ ipsi Deo in corde peccantis. Sed nihil magis immentam hanc gravitatem peccati ostendit, quam quod non sine Filii sui sanguine & morte placuit Deo peccata remitti. Et cum rursum post hanc remissionem, tanto pretio comparatam, peccamus; Paulo teste, rursus cruciagimus ipsam Filium Dei, & ostentui habemus. Et, ut alibi ait, quanto magis putatis deiora mereri supplicia (quam transgressores legis veteris) qui Filium Dei conculeaverint, & sanguinem Testamenti pollutum dixerint, & Spiritui gratiae contumeliam fecerint?

Quid potest in exaggerationem peccati gravius dici? Toti Trinitati contumeliam infert, sanguinem Christi pollut, ipsum conculeat. Denique ex gravitate peccati æternæ, scilicet damnationis, peccati gravitas patenter innoteſcit. Ab hisce verò malis omnibus pœnitentiâ liberat.

De secundo verò, magnitudine scilicet boni, quod à tantis malis per pœnitentiæ liberati consequimur, quantum scilicet donum sit remissionis gratia, quam magna sint, quæ conferuntur à Deo cum illa, satis ostendit, quod sibi nos reconciliat Deus, & veram nobiscum init amicitiam atque fœdus. Quid verò majus quam amicum esse Deo? Nimis honorati sunt amici tui Deus. Et quam intima hæc amicitia, per quam tota Trinitas nos inhabitat! Ad eum (inquit) veniemus, & mansionem apud eum faciemus. Spiritum quoque suum nobis dat, ut Joannes inquit: In hoc cognoscemus, quia in eo manemus; quoniam de Spiritu sancto juxta dedit nobis, 1. Joan. 4. Itaque hoc Dei donum non satis commendari potest, de quo merito illud Salvatoris ad Samaritanam dicere possumus: Si scires donum Dei, Joan. 14. Denique B. Augustinus tanti hoc opus justificationis facit, ut verba illa Christi: qui creditis in me, opera quæ ego facio, ipse faciet, & majora horum faciet, de hoc justificationis opere exponit, quod cooperante Deo nos etiam facimus: Profusus (inquit) majus hoc esse dixerim, quam est cælum & terra, & quæcumque cernuntur in cælo & in terra. Cælum enim & terra transibunt, prædicatorum autem, id est eorum quos prædicant, & justificatio permanebit. In illis tantum opera Dei: in istis etiam imago Dei. Et demique Angelorum creationi hoc opus ibi conferens: Non (inquit) hic audio præcipitare sententiam. Intelligat qui potest, judicet qui potest, utrum majus sit justos creare, quam impios justificare? Certè enim si æqualis est utrumque potentie, hoc majus est misericordiâ. In quibus verbis magna certè est commendatio hujus divini doni. Si Deus propter hominem aliquem nunc integrum mundum, nec minorem quam hic est terram habemus, de novo crearet, cælum, terram, & cætera omnia, Angelos, & cuncta spiritalia: quanti fieret? Et tamen absque comparatione justificationis opus majus est. Imò pœnitentiæ donum Gregorius Magnus in Psal. 7. Pœnit. (si tamen ipse est Author) ad v. non averas te, dicere non dubitat, quod unum est ex perfectis donis, descenditibus à Patre luminam, majus resurrectione mortuorum. Utopote per quod homo de injusto fit justus. Quod tantum est bonum, ut justificatis omnibus Paulus dicat 1. Cor. 3. Omnia vestra sunt, sive Paulus, sive Apollo, sive Cephas, sive mundus, sive vita, sive mors, sive presentia, sive futura: omnia enim vestra sunt, vos autem Christi, Christus autem Dei. Quid potest majus dici?

Jam tertium quod diximus, huic cumulo non parum superaddit. Quod scilicet à tantis malis Dei gratia & misericordiâ nos liberat, totque & tantis bonis dicit, absque merito nostro, imò repugnantibus omnibus nostris meritis... Commendat (inquit Paulus) Deus charitatem suam in nobis. Quoniam cum adhuc inimici essemus, Christus pro nobis mortuus est. Quantum verò hoc? ut cum post hoc beneficium inimicos nos constituerimus, rursus nos invitet ad amicitiam & recipiat? ... Denique & ita trahit, ut nisi traheret, nequaquam redire possemus. Nemo venit ad me, nisi Pater meus traxerit illum. Merito itaque gloriatur Deus: Ego sum, qui deleo iniquitates tuas propter me. Ita. 43. & Ecce. 36. Non propter vos ego faciam donum Israel, sed propter nomen sanctum meum.

581. Quod si tantum Dei donum, tamque gratuitum est conversio cuiuslibet peccatoris; quanto majus Dei donum est conversio magni peccatoris, maxime consuetudinarii, vel qui per frequentes relapsus frequenter prophanavit Penitentiae Eucharistiaeque Sacramenta?
582. Magna proinde gratia, magna Dei misericordia necessaria est ad taliter immutandum cor ipsius, ut ex impuro purus, ex peccatore sanctus, ex carnali spiritualis, ex terreno caelestis, ex veteri homine novus, ex captivo diaboli, & peccati servo, Dei filius efficiatur. De peccatoribus enim 2. Timoth. 2. Paulus dicit, quod captivi à diabolo tenentur ad suam ipsius voluntatem. Et Joan. 8. Salvator ait, quod *qui facit peccatum, servus est peccati*. Quis vero dubitet (ait Soto lect. 9.) tam fortem & crudelem Dominum non permittiturum sibi servum, non tantum omnino se relinquere, sibi que rebellare, sed vel tantillum à se recedere, nisi à superiori compellatur potestate, divina scilicet, quod gratia certe est. Manet miser peccator viribus omnibus delitutus, potestati illius totus traditus; de qua Job dixit: *Non est potestas super terram, quae ei possit comparari*. Nequit igitur vel tantillum respirare ab ea servitute, nisi fortior supervenerit, qui fortem illum armatum, custodientem castrum suum, vicerit. Luc. 11.
583. Sed & qui peccavit, maxime si enormiter peccavit, & se quasi in profundissimam abyssum dejectum confideret necesse est, atque à seipso precipitatum, & absorptum à vi & tempestate profundissimi maris. Magna verò gratia opus est, ut peccatorum pondere in tam profundam abyssum dejectus, & usque ad profundum illius demersus, in caelum assurgat, & in altum usque ad amplexum Dei assurgat, à praedominante creaturarum amore, quo tenaciter est adstrictus, ad praedominantem Dei amorem perveniat, de manique tot & tam potentium inimicorum liberatus, in sanctitate & iustitia Domino serviat. Hoc enim quam difficile sit, ex dictis cap. 38. perspicuum est. Quanto verò difficilior operosiorque peccatorum conversio, tanto potentior ad eam gratia, tanto major Dei misericordia requiritur.
584. *Difficilis propterea res* (ait S. Bernardus serm. de tripl. miseric.) *& soli divinae virtuti possibilis, susceptum semel peccati jugum à cervicibus excutere. Quoniam qui facit peccatum, servus est peccati, nec est iam liberari. NISI IN MANU FORTI. HÆC EST MAGNA MISERICORDIA, MAGNIS NECESSARIA PECCATORIBUS.*
585. Magna denique Dei misericordia ad plenam magni peccatoris conversionem opus esse, Plal. 50. satis expressit Propheta Regius, dum pro adulterio & homicidio, post tantas gratias à Deo acceptas, à Nathan Propheta correptus, magnam Dei misericordiam imploravit dicens: *miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam*. Ut enim ibi Augustinus, qui magnam misericordiam deprecatur, magnam miseriam confiteretur. Et qui in magna est miseria, magna opus habet misericordia. Magna quoque medicina opus est, ad subveniendum gravi vulnere. Dum ergo dicit: *miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam*; perinde est, ac si dicat (eodem Augustino interprete) subveni gravi vulnere, secundum magnam medicinam tuam. Porro magnam illam misericordiam magnis precibus ordinariè impetrandam esse, sequenti capite probabitur.
586. Nec tamen, cum dicimus, plenam conversionem peccatoris magnum esse divinae gratiae & misericordiae donum, negamus initium conversionis, & primam velut ipsius conceptionem, seu affectus, quibus ad plenam conversionem disponimur, esse gratiae donum. Prorsus de fide est, quod sit gratia donum. Principium namque primum poenitentiae, primaque (suis origo est operatio divinae gratiae, quae Deus hominem ad se vocat, prout Tridentinum definit sess. 6. c. 6. *Disponuntur ad ipsam justitiam, dum excitati divina gratia, & adjuti, &c.* Hinc operationi gratiae accedit actus fidei, deinde timoris divinae justitiae, exinde spei, postea amoris Dei tamquam fontis omnis justitiae, ac denique poenitentiae ex eo amore conceptae, ut cum S. Thoma 3. p. 9. 5. idem Concilium tradit ibidem. Omnes illi actus in peccatoris conversione concurrunt, vel actu, vel virtute, vel semper, vel frequenter. At omnes illi affectus ex gratia sunt. De fide (*sine qua impossibile est placere Deo*) non est dubium. Est enim principium omnis bonae cogitationis necessariae ad conversionem. Nec enim *sufficiens sumus aliquid cogitare ex nobis quasi ex nobis, sed sufficientia nostra ex Deo est*. 2. Cor. 3. Per fidem cognoscimus poenas & supplicia impiis destinata, atque ex eorum cogitatione nascitur salutaris timor, de quo scriptum est: *Timor Domini expellit peccatum*. Timor verò poenarum, quas fides docet, non solum est bonus & utilis (praesertim imperfectis & incipientibus) sed & gratiae Spiritus sancti impulsus. Unde & illud à Deo Plalmista petit Pl. 118. *confrige timore tuo carnes meas*. Et de illo Hierem. 3. Deus dicit: *timorem meum dabo in corde eorum*. Denique supernaturalis esse Alexander VIII. declaravit, dum propositionem hanc 14. inter 31. damnavit: *timor gehenna non est supernaturalis*. Si timor est supernaturalis, quia fundatur in fide; spes quoque supernaturalis est, & gratiae donum, utpote similiter fundata in fide, quae credimus quod Deus benignus est, & praestabitur super malitia. J. 1. 2. Si fides & spes, à fortiori charitas, seu dilectio Dei tamquam fontis omnis justitiae, poenitentiaeque inde concepta, supernaturalis est, & gratia donum, ut mille locis Scriptura contestatur.

CAPUT XL.

Magnam illam gratiam, seu plenam poenitentiam donum, Deus praestat quidem omnibus poenitentibus, quomodo & quantum res tanta petenda est (humilis usque, ferventi & perseveranti oratione); pauci tamen ex magnis peccatoribus, maxime consuetudinariis & frequenter relapsentibus, gratiam illam & donum obtinent, quia pauci petunt, quomodo & quantum res tanta petenda est.

Quod Deus poenitentiae gratiam & donum praestet omnibus poenitentibus, quomodo & quantum res tanta petenda est, constat ex illis sacris textibus, & Patrum testimonio, quibus Deus dona sua promittit poenitentibus ut oportet. *petite & accipietis, &c.* Necnon ex illis, quibus Deus testificatur se nolle mortem peccatoris, sed ut convertatur & vivat. Ex illis denique, quibus docetur, quod Deus voluntate antecedente semper ex se paratus est verae conversionis gratiam peccatoribus dare.

Quod nihilominus pauci ex dictis peccatoribus donum illud & gratiam plenae conversionis recipiant, quia pauci petunt quomodo & quantum res tanta petenda est, experientia docet: siquidem ex ipsis longe plurimi vel non orant pro illius obtentu, vel non nisi leviter & momentaneè; non autem sicut Scripturae & Patrum oracula docent orandum. Eo quod utique non satis percipiunt miseriae suae magnitudinem, doni pro quo orare debent excellentiam, pro illo denique obtinendo humiliter, ferventer, & perseveranter orandi necessitatem, quam Scriptura traditque docet.